

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny -- hal. Na pol roka --- 2 " -- " Na štvrt' roka --- 1 " -- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>		Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nečávajú.
---	--	--	---

Zkúška o odbavení elementárnych škôl alebo o tom či kto vie písať a čítať.

Zabezpečme si volebné právo !

(Dokončenie.)

Ako si možno zadovážiť vysvedčenie
o tom, či kto vie písať a čítať?

Veľmi mnoho bude takých, ktorí vzdor toho, že vychodili elementárne školy ich dediny, neni sú v stave zadovážiť si vysvedčenie, že s úspechom odbavili štvrtú alebo šiestu triedu. A to jednoducho z tej príčiny, že pofažné školské protokole alebo sa ztratily alebo ich naniš nemôžu. Okrem týchto bude dosť aj takých, čo sícene odbavili celkom elementárne ľudové školy, predsa ale daakým spôsobom naučili sa a aj zodpovedne vedia čítať a písať. Ponevác ale 6. §. volebného zákona ohľadom volebného práva tým čo vedia písať a čítať, prednosť dáva nad tými, čo písať a čítať nevedia, dôležitá vec je, aby každý občan čo vie písať a čítať, túto jeho znalosť daakým vysvedčením dokázal, aby pri ustálení volebnej oprávnenosti jeho nároky do ohľadu vziaté byť mohli.

Volebný zákon nariaduje, že znalosť písania a čítania okrem vysvedčenia o úspešnom odbavení štvrtej elementárnej školy, dokázat možno ešte dvojakým spôsobom. Lebo takým vysvedčením, ktoré vystaví ministerským nariadením zostavený okresný výbor, pred ktorým treba zkúšku zkladať alebo s próbou písania a čítania z pádu na pád prevedenou, pred kommissiou voličov popisujúcich.

Zkúška zložená pred okresným výborom

má tú veľkú prednosť, že zkúšku zkladajúci od nej dostane také vysvedčenie, ktoré raz na vždy má platnosť. Toto vysvedčenie musí prijať každá voličov popisujúca kommissia, či sa jej to ľúbi alebo nie. Volič teda raz na vždy sprostí sa starosti a zabezpečený je pred príležitostnou zlomyseľnosťou a sekaturami voličov popisujúcich kommissii. Veľmi odporúčame teda každému koho sa týka, aby zložil túto zkúšku, bárs je to s nemalými ťažkosťami spojené.

Nariadenie ministra kultu a výučby pod číslom 1184/1914. vydané o prevedení 49. a 51. §. XIV. zák. čl. r. 1914. okresný stály výbor, pred ktorým zkladať treba volebné zkúšky, sriaduje takým spôsobom, že v mestských právomocnosťach so sriadeným magistrátom jeho predsedom je mešťanosť, v okresoch Budapešte okresný predstavený, v okresoch stolice hlavný slúžny. Členov výboru kandiduje administratívny výbor asiace polovicu z aktívnych alebo penzionovaných úradníkov verejnej správy a druhú polovicu z aktívnych alebo penzionovaných učebných medzitok. Výbory samé delia sa na podvýbory, ktoré pozostávajú z troch členov.

Ku zloženiu volebnej zkúšky, prvého grádu vrchnosť verejnej správy v tomto roku ustanoví niekoľko dni mesiaca mája, napozatým ale vždy mesiaca februára. Pred započatím zkúšok vrchnosť v tomto roku osem dňami, napozatým ale štrnásť dňami prvej povinná je miestnym zvykom zodpovedne uverejniť ohlás, v ktorom ustanoví deň a miesto zkúšiek a spolu vyhlási, že zkúšky úplne zdarma sa vydržiavajú,

Zkúšky riadne vydržiavať treba v daktovej úradnej miestnosti prvého grádu vrchnosti verejnej správy, po vidiekoch v slúžnovskom úrade a len v tom páde slobodno ich inde vydržiavať, keby v slúžnovskom úrade nebolo sodpovednej miestnosti. Ku zkúške slobodno je hlásiť sa osobne alebo v liste po deň započatia zkúšok.

Ku zkúške treba pripustiť každého čo vyplnil 24. rok života a patrí ku pohlaviu mužskému. V otázke pripustenia ku zkúške rozhoduje prvého grádu vrchnosť verejnej správy a proti jej rozhodnutiu nemožno apellovať. Tých čo sa ku zkúške hlásia, vrchnosť verejnej správy zapisuje v tom poriadku ako sa hlásia a pred podvýborom k tomu ustanoveným, zkúšku tiež v tom poriadku zkladajú ako sa prihlásili.

Zkúška z toho pozostava, že zkúšku zkladajúci z tlačenej osnovy, ktorú mu označí predseda alebo iný člen výboru, prečíta aspoň päť riadkov potom ale z čoho mu diktujú, napíše najmenej dva riadky.

V akej reči možno zkúšku zkladať?

Jestli dakto zameškal zkúšku zložiť pred stálym výborom okresným, následkom čoho nemá vysvedčenie, že vie čítať a písať, a nemá ani kópie svojho dávneho školského vysvedčenia, *vtedy ako posledná príležitosť ku zabezpečeniu volebného práva poskytuje sa mu zkúška pred výborom voličov popisujúcim.* Dľa 50. §. volebného zákona totiž, voličov popisujúci výbor tiež má právo s voličmi vydržiavať zkúšku či vedia písať a čítať.

Účinkovanie voličov popisujúceho výboru, v obci vždy vyhlásené bude zvyčajným spôsobom. Pred týmto výborom k dokázaniu volebného práva bárskto môže sa dostaviť s jeho dokumentami, totižto s certifikátom ku prevádzaniu priemyslu, s daňovou knižkou atd. *Avšak pred týmto výborom aj to musí oznámiť, či vie písať a čítať, bo na príklad kto vie písať a čítať, má volebné právo, keď naň vyrúbené je spolu aspoň 20 korún priamej štátnej dane; kto ale nevie písať a čítať, len vtedy má hlasovacie právo, keď dovedna platí aspoň 40 korún dane.* Alebo na príklad, pri poľnom hospodárstve alebo v priemyselnom obore zamestnaní môžu mať volebné právo, jestli vedia písať a čítať; prvejší jestli cez päť rokov, poslednejší jestli cez tri

roky stále zamestnaní sú u jedného a toho istého pracudávajúceho, kdežto jestli nevedia písať a čítať, nemôžu mať hlasovacie právo, keby u jedného a tohoistého pracudávajúceho akokolvek dlho boli zamestnaní.

Keď dakto pred komissiou ako právny titul k obsiahnutiu volebného práva oznámi, že vie čítať a písať, komissia to alebo uverí a nežiada od neho žiadnych dôkazov alebo to neuverí a žiada, aby to dokázal. Jestli má vysvedčenie, nech ho predostre a komissia musí ho prijať. Jestli ale vysvedčenia nemá, voličov popisujúca komissia ho osloví, aby urobil próbu, že vie písať a čítať. Táto próba z toho pozostáva, že predloženú mu tlačenu osnovu pred komissiou prečíta a spíše, čo mu daktorý člen komissie diktuje.

Pred komissiou, voličov popisujúcou zkúšku možno zložiť okrem maďarskej tiež v takej reči, ktorú v patričnej obci hromadne hovoria. Podobne platí aj to, že aj vysvedčením skrze súdobného tlumoča vystaveným, dokázať možno znalosť písania a čítania.

Voličov popisujúca komissia má právo takého voliča, o ktorom za potrebné drží, aby dokázal či vie písať a čítať, miestnej obyčaji sodpovedným ohlasom ku sebe predvolať alebo na jeho meno vystaveným povolaním ku sebe citovať a to s takým upozornením, že jestli vystane bez osvedčenia, považovať ho budú za takého, ktorý nevie písať a čítať.

Čo teda treba robiť?

V krátkosti uvedeme, čo všetko treba robiť cieľom zaopatrenia si tých podmienok volebného práva, od ktorých dľa nariadenia ministra a volebného zákona, volebné právo závisí mnoho stotisíc občanov.

1. Jedna čiastka občanov za ľahkých podmienok môže prísť ku volebnému právu, jestli vie dokázať odbavenie šiestej triedy elementárnych ľudových škôl. Týchto teda osobne alebo skrze vodcov skupenín alebo v shromaždení, ku tomuto cieľu vydrž avanom, treba vyzvať, aby bezodkladne zaopatřili si kópiu vysvedčenia o odbavenej šiestej triede elementárnej ľudovej školy.

2. Druhá veľká čiastka občanov volebné právo dostať môže za istých podmienok,

jestli vie dokázať znalosť písania a čítania. Znalosť písania a čítania dokázať možno vysvedčením o úspešnom odbavení štvrtej triedy elementárnej ľudovej školy a toto vysvedčenie možno si zaopatriť podobným spôsobom ako vysvedčenie o odbavení šiestej triedy; znalosť písania a čítania zároveň dokázať možno aj vysvedčením, ktoré o úspešne zloženej zkúške patričný dostal od stáleho výboru okresného, pred ktorým zložil zkúšku; znalosť písania a čítania konečne dokázať možno aj zkúškou, zloženou pred komisiou voličov popisujúcou alebo menoslov opravujúcou.

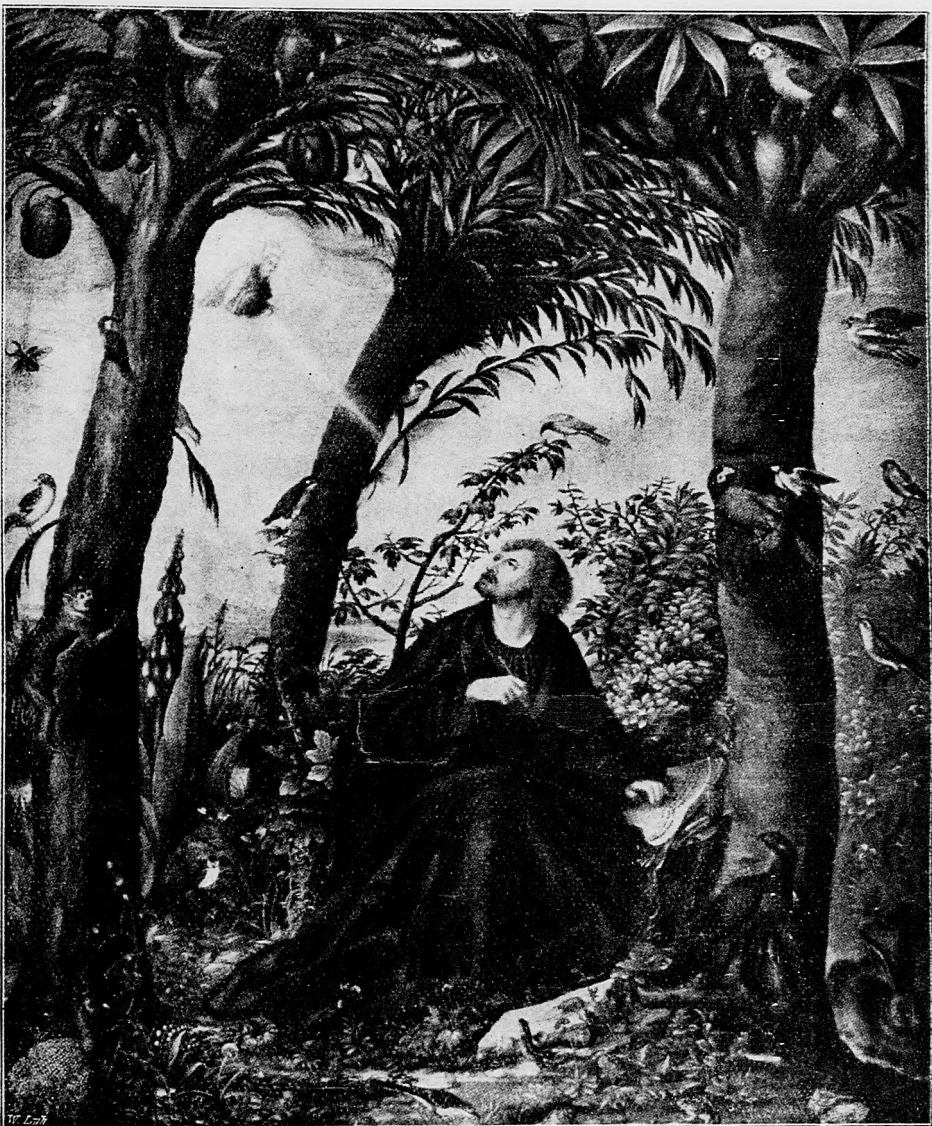
Veznime si konečne príklad od všetkých, čo na poli verejného života kruté boje vedú proti nám. Používajú každú im vhodnú príležitosť a neustúpia od ničeho, čo držia za svoje právo. Nasledujme ich, predovšetkým sdružujme sa v pevných organizáciách, nedajme si svoje práva a zviľazíme.

Vojna v Mexiku.

Spojené Štáty S. A. znovu sa dali do jedného obchodu, z ktorého očakávajú veľký osob. Obchod ten je zaujatie Mexika. Mexiko s jeho prirodzenými pokladmi od jakživa rozčulovalo vashingtonské kruhy a od kedy v tejto nešťastlivej krajine panujú večité rozbroje a obyvateľstvo rozervané je na nepriateľské stránky, odtedy Spojené Štáty S. A. na stráži stoja, čakajúc vhodnú príležitosť zdrapiť pre seba korisť.

Spojené Štáty za dlhý čas márne čakali na vhodnú príležitosť napadnúť susedné Mexiko. Najmä zakiaľ silná ruka predsedu Porfirio Diaza držala opraty Mexika. Chýrny generál Juarez, ktorý nasnával revolúciu proti cisárovi Maximilianovi, keď roku 1870, ostal pred-

sedom Mexika, z dnešku na zajtrá urobil poriadok v krajine. Za ním cez štyridsať rokov kým v Mexiku panoval Porfirio Diaz, revolúcionárske elementy neopovážili sa pohnúť. Kedykoľvek aj jeho nepriateli začali sa hýbať, udrel na nich svojou železnou rukou a zaraz bol pokoj. Štyridsať rokov čakali nepriatelia Diaza,

Svätý Ján na ostrove Palmos.

až konečne na nich usmialo sa slnko. Diaz sostarel. Nevedel viac na koni jazdiť. Oheň revolúcie vtedy zapálil generál Madero a Spojené Štáty zaraz začaly dovážať potrebné látky, aby revolúcia čím väčší priestor zaujala v Mexiku. Starý Diaz musel utekať z Mexika. Maderu ale stihol podobný osud, s tým rozdielom, že on životom zaplatil krátke predsedovanie. Huerta násilensťvom zdrapil vládu do svojich rúk, po čom jeho vlastný zbranný druh, generál Karanza vytýčil zástavu revolúcie.

Cez celý čas vnútornej revolúcie, ktorej následkom boli zcela anarchistické pomery v Mexiku, Spojené Štáty stály na postriežke. Proti Huertovi oni rozštváľali Karanzu a vo Washingtone pod tou zámienkou, že Huertu neuznali za predsedu, dovolili dovoz zbrane, čo predtým zakázané bolo. A tak generáli revolucionárskeho vojska: Villa a Karanza toľko zbrane a inej munície mohli prevážať cez hranice Mexika, koľko sa im páčilo. Huerta ale muzne zastal svoje miesto a revolucionári nemohli ho prevládať. To sa ale nijak nesrovnávalo s plánami Spojených Štátov, ktoré jednotajne šlačily po novej zádrapke, aby napadly Mexiko. Táto sa im aj len skoro poskytla. Pred niekoľko týždňami v prístave mexikánskeho mesta Tampiko z válečnej po mexickom zálive križujúcej lode Spojených Štátov sev. amerických «Delfín» námorníci vysadli na breh, aby si v meste nakúpili potravných článkov. Tu však vládne čaty námorníkov Spojených Štátov zatkle bez každej vážnej príčiny a predsed mexickej republiky Huerta, ktorý je v boji s povstalcami stojacimi pod velením generála Karanzu, zatknutých matrózov pustil na slobodu len vtedy, keď vláda Spoj. Štátov prísne vystúpila, žiadajúc nielen slobodu pre svojich námorníkov, ale zároveň aj zadosťučinenie. Okolo zadosťučinenia vyskytly sa však protivy medzi predsedom mexickej republiky Huertom a predsedom Spojených Štátov Wilsonom. Wilson žiadal, aby mexické vojsko vzdalo úctu zástave Spojených Štátov, k čomu Huerta bol náklonný, ale pod tou podmienkou, jestli lode Unie v tampickom prístave hneď vzdajú úctu mexickej zástave. Túto podmienku vláda Unie prisľúbila splniť, ale nie hneď, načo zas Huerta nechcel pristať, bo mal za to, že by uctenie mexickej zástavy cele vystalo alebo keďby sa aj niekedy pozde stalo, predsa by to vodcovia povstalcov využili proti vládnej strane, ako uponíženie Mexika pred Spojenými Štátmi. Poneváč Huerta inak zadosť učinenie nechcel dať, predsed Unie Wilson pýtal a dostal splnomocnenie od zákonodarstva, aby od Mexika zadosťučinenie zbrannou silou vynútil. Po vypršaní určeného termínu z dvoch válečných lodí Spoj. Štátov v prístavnom meste Mexickom Verakruze vysadili na breh 1200 námorníkov,

ktorí po krátkom boji zaujali Verakruz a admirál Fletcher robí ďalšie poriadky ku vťahnutiu zbranej moci Spoj. Štátov na také miesta Mexika, kde by so zdarom mohol vyhnúť zadosťučineniu.

A jestli riaditelia takéhoto zakročenia Unie proti Mexiku ráťali na to, že vnútornými bojami oslabené Mexiko ľahko prinúťia ku zadosť učineniu, tak sa veľmi zklamali. Nestalo sa totiž dľa toho porekadla, že kde sa dvaja rujú, tam sa tretí smeje, ale sa stalo to, čo sa zvyklo stávať s tým tretím, ktorý sa do bitky dvoch nepriateľov zamieša. Prvé vystrely pušiek Unie vo Verakruze dve proti sebe krvave bojujúce strany rozpadnutých Mexikánov totižto, akoby šmahom spojily v jedon tábor. Celým Mexikom zavládla živá nálada proti Spoj. Štátom. Vodcovia povstania na okolí Tampikova spojili sa s čatami Huertu a chystajú sa k nápadu proti čatám Unie, hlavný vodca povstalcov Karanza ale poslal predsedovi Wilsonovi notu, v ktorej vyhlasuje, že v obsadení Verakruza vidí urazenie mexického ľudu a žiada, aby čaty Unie Verakruz naskutku opustily. Jestli sa toto nestane, povstalci svoje porátanie sa s Huertom, ktorého neuznávajú za predsedu, odložia na neskorší čas a s celou silou pripojiac sa ku vládnym čatám postavia sa proti útoku Spojených Štátov.

Žeby teraz Spojené Štáty cúvly, sotva možno predpokladať, ale nedá sa predpokladať ani to, žeby Mexikánci kapitulovali. Huerta povedal, že svornosť Mexikánov umožňuje, že behom troch týždňov vstave je postaviť do boja štyri milliony hlav čítajúcu armádu a že Mexiko svoju suverenitu a neodvislosť obráni, i keď by päťadvadsať rokov muselo bojovať. Oproti tomu armáda Spoj. Štátov na suchu je dosť slabá a sotva by sa vedela vyrovať mexickej, z čoho by nasledovaly len za roky trvajúce krvavé boje s nadmier neistým zdarným výsledkom pre Uniu.

V úzadí celého konfliktu ale stojí záujem amerických kapitalistov. Ako niekedy kapitalisti Spoj. Štátov boli vohnali vládu do vojny proti Kube poľazne proti Španielsku, aby opanovali polia cukrovej trsti na ostrove Kube, tak teraz «petroleumoví králi» Rockefeller a kompanisti, zaostřili tento konflikt preto, aby sa dostali ku

petrolejovým prameňom Mexika. Mexiko má takmer nevyčerpatelné pramene petrolejové a tieto ohrožujú záujmy amerických «petrolejových kráľov», Olejový tröst týchto «kráľov» celému svetu svedolne ustáluje vysoké ceny petroleja, a toto diktovanie cien ohrožuje mexické petrolejové pramene, z ktorých možno zaokrývať

Z Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Agitacionálna cesta na území stolice tekovskej.

Kraj. vysl. Ján Bartos medzi svojimi voličmi.

Ján *Bartos*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany a tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty z príležitosti agitacionálnej cesty na území tekovskej stolice v mesiaci apríli navštívil ďalej nasledujúce obce:

Zsitvagyarmat: Oduševnenosťou horlivého farára Franca *Rehanek* povzbudení najpoprednejší občania v značnom počte dostavili sa ku shromáždeniu vo dvore miestnej školy vydržiavanému. Po zaháječnej reči, ktorú za všestranného súhlasu povedal farár *Rehanek*, Katolícku Ľudovú Jednotu vysvetloval krajinský vyslanec tajomník Ján *Bartos*. V shromáždení prítomný bol: miestny správca a učiteľ Karol *Miklóska*. Jednota má tu 36 členov.

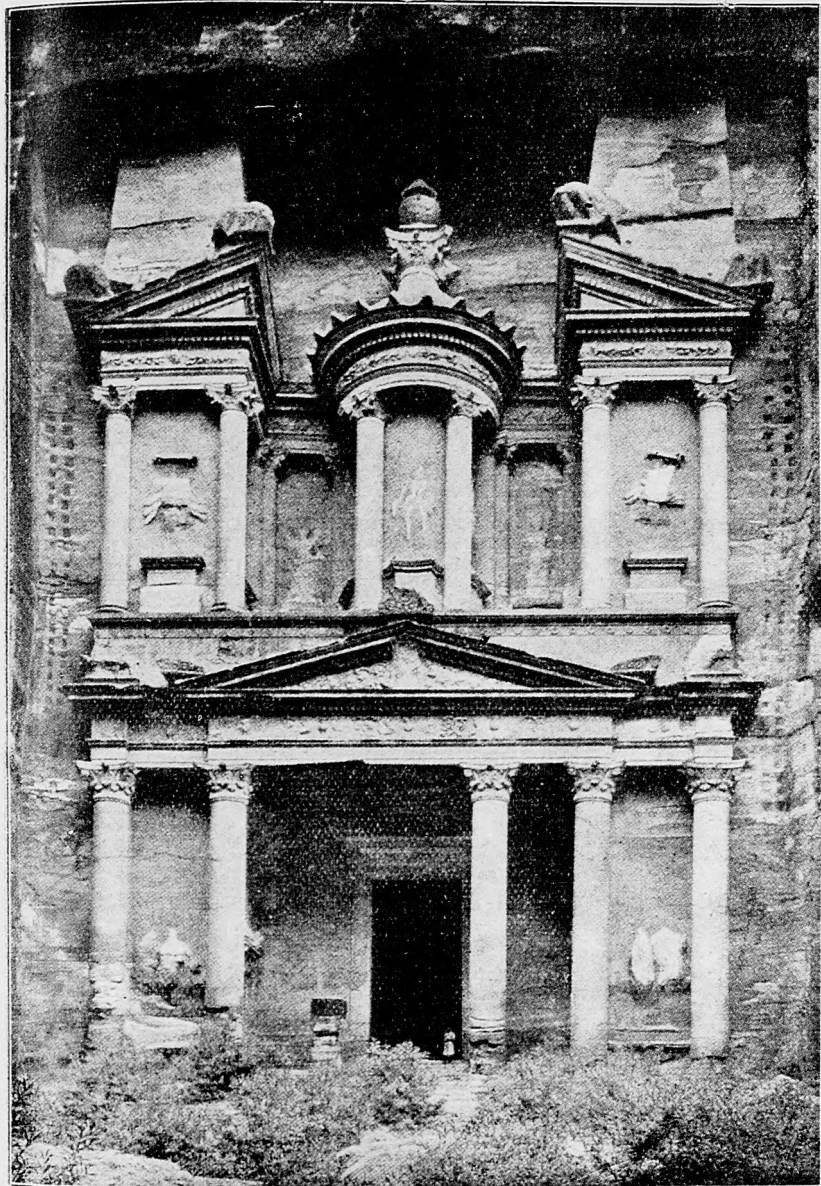
Hull: V shromáždení v miestnej škole vydržiavanom, Katolícku Ľudovú Jednotu vysvetloval krajinský vyslanec tajomník Ján *Bartos*. V shromáždení súčasťnil sa učiteľ Franc *Dúda*. Katolícka Ľudová Jednota má tu 36 členov.

Óhaj: Shromáždenie zapalistou rečou zahájil farár Ján *Biringér*. O veľkej významnosti Katolíckej Ľudovej Jednoty rečnil krajinský vyslanec tajomník Ján *Bartos*. Katolícka Ľudová Jednota má tu 60 členov.

Ujlót: Obyvatelia obce slávnostne, s hudbou privítali krajinského vyslanca. Shromáždenie významnou rečou zahájil farár Stefan *Horánszky*, o cieľoch Katolíckej Ľudovej Jednoty rečnil krajinský vyslanec tajomník Ján *Bartos*,

po čom počet členov zo 66 poriastol na 100. V shromáždení prítomní boli učelia Aladár *Somogyi*, Béla *Kincel* a statkár Stefan *Grósz*.

Rendve: Shromáždenie usporiadal a oduševňujúcou rečou zahájil hlavný učiteľ Pavel *Rátkay*. Krajinský vyslanec Ján *Bartos* vysvetloval veľavážne povolanie a ciele Katolíckej Ľudovej Jednoty, ktorá tu má 80 členov. V shromáždení prítomný bol aj farár Stefan *Horánsky*.

Egyptská 1800 rokov stará pohanská modlitebna, vyrúbaná do skaly jednej hory.

značnú časť potreby petroleja a tak olejový tröst v Spojených štátoch núti k znížovaniu cien.

Toto je pravá príčina vojny Spoj. štátov proti Mexiku. Zatknutie matrózov bolo len príležitosťou ku vypuknutiu vojny, ktorej ani výsledok ani koniec dnes sa vôbec predvídať nedá.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Kisbelleg: Oduševnení voličia krajinského vyslanca privítali s hudbou a s banderiumom. V mene obyvateľstva privítal ho ryehtár Gregor *Iván*. Katolícku Ludovú Jednotu vysvetlovali: hlavný učiteľ Pavel *Rátkay* a krajinský vyslanec, tajomník Ján *Bartos*. Organizácia utvorená bola s 30 členami. V shromaždení súčasťnil sa aj učiteľ Imrich *Osztás*.

Barsfüss: Vzdor súrných poľných prác občania v nápadne veľkom počte dostavili sa ku shromaždeniu, ktoré zapalistou rečou zahájil horlivý farár Karol *Jaross*. Krajinský vyslanec, tajomník Ján *Bartos* vysvetloval nevyhnutnú potrebnosť organizovania sa katolíkov. Shromaždenie zakľúčil farár Karol *Jaross*, po čom počet členov zo 123 poriastol na 135. V shromaždení prítomní boli: učiteľia Pavel *Rátkay*, Alois *Kosztolányi*, Štefan *Kántor* a statkár Franc *Duchony*.

Szencse: Krajinského vyslanca v tejto obci slávnostne prijali s banderiumom. V shromaždení v školskom dvore vydržovanom Katolícku Ludovú Jednotu vysvetloval krajinský vyslanec tajomník Ján *Bartos* a prítomní boli aj Karol *Jaross* farár obce Barsfüss a učiteľ Jozef *Porubec*. Miestnu organizáciu utvorili s 30 členami.

Valkháza: V shromaždení v školských miestnostnosťach vydržovanom o Katolíckej Ludovej Jednote prednášku držal krajinský vyslanec, tajomník Ján *Bartos*. Ku organizácii priklásilo sa 11 nových členov. V shromaždení súčasťnil sa aj učiteľ Štefan *Kántor*.

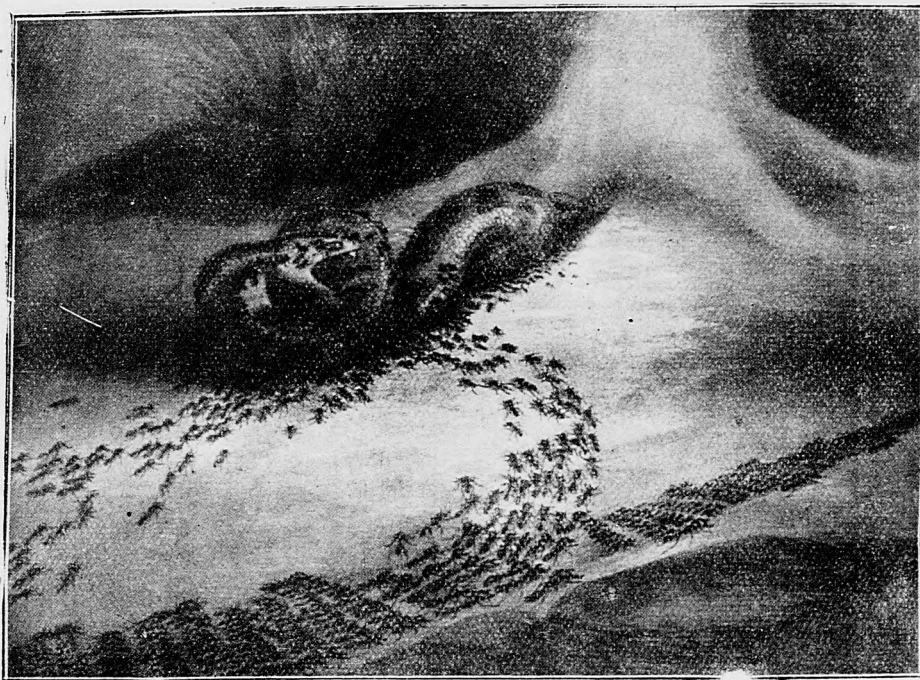
Nagyhánya: Krajinského vyslanca a tajomníka Katolíckej Ludovej Jednoty obecnstvu predstavil farár Henrik *Klimcsik*, Ján *Bartos* vo veľavýznamnej prednáške katolíckej obecnstvu oduševňoval ku organizovaniu a pevnému sdružovaniu sa. Shromaždenie zakľúčil kaplán Jozef *Vassicssek*, po čom počet členov z 15 poriastol na 30. Za miestneho správcu organizácie jednohlasne vyvolili hospodára Štefana *Tinák*.

Nagyülés: Na priestore pred kostolom vy-

držované shromaždenie zapalistou rečou zahájil farár Karol *Ogerth*. Krajinský vyslanec tajomník Ján *Bartos* vysvetloval ciele a podstatu Katolíckej Ludovej Jednoty, po čom miestnu organizáciu hneď utvorili s 30 členami.

Kresťanským voličom do pozornosti!

Mal si votum dľa starého volebného zákona? Zapísali ťa do tohoročného menoslova voličov? Jestli áno, tak aj dľa nového volebného zákona máš votum. Si posúdený na ztratu

Lesných mravcov zvyčajný útok proti hadovi.

politických práv? Jestli áno, tak si neni voličom.

Vybavil si celé stredné školy? Jestli áno, si voličom bez toho, že bys porcie platil.

Znáš čítať a písať? Znáš. Toto ale neni dosť, aby ťa nový volebný zákon ku hlasovaniu pripustil. Musíš mimo toho 40 korún štátnych porcií platiť.

Odbavil si šiestu triedu ľudových škôl a môžeš to so školským vysvedčením dokázať? Môžeš. To však neni dosť, musíš mimo toho aspoň dve koruny priamej štátnej dane platiť; alebo: samostatne prevádzať priemysel, kupectvo; jestli si dozorným robotníkom či pri prenáške, či pri remese, či pri poľnom hospo-

dárstve. Bol si pri vojsku alebo pri žandarmerii aspoň kaprálom a zakončil si šiestu triedu ľudových škôl, voličom si.

Nemáš školské vysvedčenie, lež predsa vieš čítať a písať, obdržíš volebné právo, jestli platíš priamych štátnych daní dohromady aspoň 20 korún.

Jestli samostatne prevádzaš remeslo alebo kupectvo s takzvaným «iparigázolványom» a aspoň s jedným stálom pomocníkom. Aj tak si voličom, jestli od remesla alebo od kupectva platíš priamej štátnej dane desať korún; alebo od domu, od role dohromady aspoň dvadsať korún.

Si robotníkom? Voličom si, jestli si bol učňom a máš svedectvo od priemyselnej vrchnosti.

Bol si za päť rokov stále ako delník zamestnaný u tohoistého prácedajcu a pri tej istej práci? Ak áno, tak si voličom. Bol si pri poľnom hospodárstve stálym vedúcim alebo dozorným robotníkom? Pracoval si na tom istom mieste päť rokov? Vieš pritom písať a čítať? Voličom si.

Kto nemá školské vysvedčenie, koho komissia nevezme do menoslova voličov s tou výhovorkou, že nevie čítať a písať, ten nech sa hlási na voličský ekzámen.

Slovenskí katolíci! Dobre si prečítajte tieto riadky a prečítajte ich všetkým vašim spoluobčanom! Nenechajte sa vynechať zo soznamu voličov. Až na ekzámen choďte smeľe, len pre Boha nedajte sa odbiť od volebného práva. Čo je vaše, bráňte si! Hlas svoj nedajte vašim nepriateľom. Organizujte sa, aby pri krajinských voľbách zvíťazil váš kresťansko ľudový kandidát!

Kto počtuje ten gazduje...

Toto porekadlo nestojí poľahke spoločného rozpočtu na rok 1914—15, ktorého súvaha so-stavená je nasledovne:

Spoločný rozpočet.

Výdavky.

1. ministerstvo zahraničia:

riadne výdavky	19,630.754 korún.
mimoriadne výdavky	297.619 «
Súhrnom:	19,928.373 korún.

II. Ministerstvo vojny.

A) Armáda;	
riadne výdavky	494,030.572 korún
mimoriadne výdavky	1.670.000 «
Súhrnom:	495,700.572 korún.

B) Válečné námorníctvo:

riadne výdavky	71,355.140 korún
mimoriadne výdavky:	5,441.570 «
Súhrnom:	76,796.710 korún.

III. Ministerstvo financií:

riadne výdavky	5,255.666 korún.
mimoriadne výdavky	16.500 «
Súhrnom:	5,272.166 korún.

IV. Kontrolovanie účtov:

riadne výdavky	360.587 korún.
mimoriadne výdavky	—
Súhrnom:	360.587 korún.

Súhrnné výdavky:

všetkých troch spoločných ministerstiev:

riadne výdavky	590,632.719 korún.
mimoriadne výdavky	7,425.689 «
Spolu:	598,058.408 korún.

Prijmy.

Prijmy troch spoločných ministerstiev	12,335.889 korún.
Čistý dôchodok z cla	216,454.959 «
Súhrnom:	228,790.848 korún.

Súvaha:

Súhrnné výdavky	598,058.408 korún.
Súhrnné prijmy	228,790.848 «
Súhrnom treba zaokryť:	369,267,560 korún.

Z tohoto ohnosu v pomere kvoty na Uhorsko pripadá 134,413.391 korún, na Rakúsko ale 234,413.391 korún.

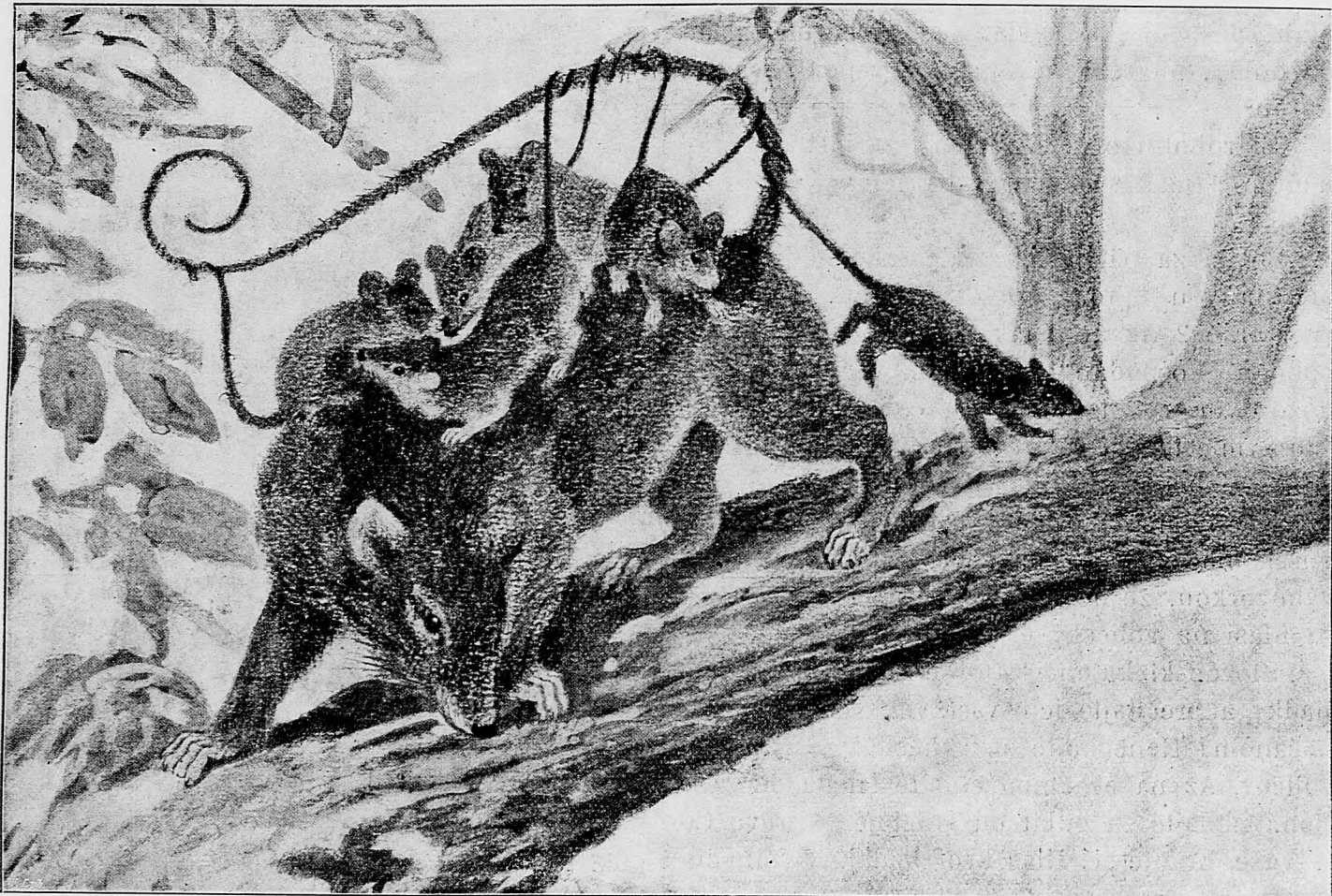
Spoločný rozpočet primerane ku predošlému ukazuje značné zvýšenie. Súhrnné riadne a mimoriadne výdavky všetkých troch spoločných ministerstiev činia dovedna 598,068.408 korún, o 58 millionov korún viac. K tomu prídu zvláštne úvery na vývin armády, na zadováženie munície a na vybudovanie flotty; na tamtie ministerstvo vojny pýta 81,310.000 korún, na tieto 101.000.000 kor., súhrnom 182,310.000 korún. Aj náhradné kredity činia 10,210.300 korún, tak že súhrnné spoločné výdavky na rok 1914—15. činia 790,578.708 korún. Z tohoto ohnosu stiahnuť prijmy všetkých troch spoločných ministerstiev a dôchodok z cla, treba

zaokryť 561,787.860 korún; z tejto summy v pomere kvoty na Uhorsko pripadá 204,490.781 korún 4 haliere a na Rakúsko 357,297.078 korún 96 halierov.

Keď v delegáciach tento rozpočet prijmú, či myslia na hroznú biedu, pod ktorou ťažko stonajú všetky vrstvy obyvateľstva celej monarchie?

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

vác Badacsonytomaj, Jozef Minarik Felsődiós, Gaspar Fábrián Budapest, Dionyz Gazda Szováta, Ludvik Liebbald, Pöspöklak, Julius Kapitány Sárszentmiklós, Karol Kánter Budapest, Vendelin Cser Ács, Imrich Káposztási Karancseszi, Béla Kocsis Bozsok, Béla Csumsics Nagyikinda, dr. Koloman Kozma Buzsák, Pavel Kuna Zsére, Franc Horácsek Pónik, Pavel Lakics Ercsi, Ján Babics Babot, Anton Komlósi Hercegszabán, Peter Weinert Wekerlefalva, Lud-

Myš, ktorá na chrbte nosí svoje mlade.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana snemová v sobotu 2. mája vydržovala poradu, z ktorej príležitosti za vonkajších členov strany, prijatí boli nasledujúci:

Matias Drevenyák Pozsonyboldogfa, Jozef Benyák Viszocsány, Dezider Biringer Appony, Ludvik Baranyai Székesfehérvár, Gregor Kolbai Tolcsva, Dezider Kreutzer Gelse, Karol Jaross Barsfüss, Pavel Knöbl Nyitrabánya, Franc Ko-

vik Kassai Csikszereda, Ladislav Borbás Barslédec, Jozef Weber Vágbeszterce, Karol Lauer Nagykarolyfalva, Augustin Winkler Nagygerendás, rytier Jozef Paál Dombovár, Ján Kurimszky Szinye, Štefan Krompaszky Bolyk, Ján Csumitta Ólubló, Jozef Kalmár Paks, Štefan Paska Nagybélic, dr. Aladár Tálasi Cegléd, Géza Mayer Erdőhorváti, Ladislav Morvay Znióvárálja, Ján Pethő Pápakovácsi, Ladislav Mikes Jászárokszallás, Franc Pintér Alcsut, Eugen Salomváry Budapest, Michal Huszár Bábakovácsi, Viktor Walger Budapest, Štefan Kraut-

Vystúpenie vysťahovalcov na americkú pevninu.

mann Ócsad, Ferdinand Kéri Eid, Viktor Palkovich Gúta, Štefan Rényi Hölak, Ludvik Szép Csallóközkürt, Ján Mandics Körösmező, Štefan Rónai Csanálos, Ludvik Illetsko Tarnóc, Jozef Ruzsinszky ml. Bakova, Ondrej Mocsár Homrogd, Alois Venczel Rém, Augustin Holló Rákosszentmihály, Ondrej Simon Debréte, Simon Walter Szászrégen, Franc Pócza Rábatamási, dr. Ludvik Helvey Bácsstopolya, Ondrej Prikoszovich Győr, Štefan Margarin Hontnémeti, dr. Ludvik Sonderbeck Vértesacsá, Jozef Pechó Magyarkimle, Karol Farkas Kishegyes, Ernest Wache Szentbékálla, Béla Pataky Igló.

Vyučovanie náboženstva v materinskej reči.

Minister náboženstva a výučby najnovšie vydal nariadenie, ktorým: «ohladom na úzky súvis medzi vynaučovaním náboženstva a náboženským životom, *vyhlasuje za dovoliteľné*, aby v štátnych a obecných školách, ďalej jednotlivcami a spolkami udržiavaných ľudových školských ústavoch a síce v šiestych triedach elementárnych ľudových škôl, vo vyšších ľudových a občianskych školách, v präparandiach ako aj v školách pre ovodášky, taktiež aj v konfesionálnych ľudových školských ústavoch, *vyučovanie náboženstva dialo sa v materinskej reči žiakov*»

B E S E D N I C A.

Jarná prehliadka.

Raz do roka aj pri kádre bývalo trochu živšie, raz do roka i tu bolo vidieť, že veď sú i tu ubytovaní vojaci.

Čistily sa parádne z magazína prinesené uniformy, čistily sa pušky, ktoré cez celý rok hrdzavely na klincoch tmavej chodby, leštily sa orlíčky na čakovoch a strážmajster Vetrik, prechádzajúc sa izbou, hlbokým basom poučoval «pisárske duše» jako treba po vojensky rovno stáť, o význame každoročnej jarnej prehliadky a o predpisoch o obliekaní.

Toto bolo pred jarnou prehliadkou, ku ktorej musí celý pluk vyrukovať, teda aj s malým húfom kapitána Knappa, zabudnutom v tmavých kanceláriach kádru.

Nebola to ľahká úloha priviesť mužstvo kádru do stavu, aby mohlo bez začervenania sa vydržať prísny pohľad brigádnika. Pri kancelárskej službe telo skoro odvykne od rovného sa držania, údy ztratia pružnosť i vytrvalosť a je pochopiteľné, že také oddelenie pisárov trebárs aj v nových parádnych mundieroch, veru neslúži pluku ku cti.

Preto býva nepatrný káder pri verejných produkciách často terčom urážiek a jeho pripravám k verejnému vymaširovaniu venuva sa viac pozornosti, než je to «pisárskym dušiam» príjemné.

Preto netreba sa čudovať, že i povestný pokoj veliteľa kádru a jeho poddaných akosi ustúpil na niekoľko dní nervósnemu očakávaniu a nezvyčajnej činnosti.

Ktorúsi jar nepokoj pri kádre bol ešte o jeden stupeň väčší. Pisár-pešiak Vaňko prihlásil sa totiž s jednou prosbou k jarnej prehliadke. Vaňko slúžil tretí rok; pre jakýsi zločin bol vlní pozbavený šarže a mal ešte rok čo pokutu slúžiť. Ponevác mu však «vojna» ani za vetrom pri kádre nevoňala, chcel to probovať s prosbou pri jarnej prehliadke, kedy je každému vojakovi dovolené ponosu rovno brigádnikovi predniesť.

Kapitán Knappe neprijal vlúdne Vaňkovo rozhodnutie; po prvé, nebol náklonným «pisárskej duši», ktorého existencia bola v jeho pamäti zapísaná pod známku «ten plešivý», po druhé jeho prosba pre veliteľa kádru znamenala len samé «zbytočné vypisovanie».

Večer pred prehliadkou vyrukovalo oddelenie «pisárskych duší» v úplnej paráde na dvor. Strážmajster Vetrik, ktorého guľaté bruško naplňovalo tesný parádny kabát až k prasknutiu, skončil už niekoľko raz prehliadku svojho oddelenia, ktoré tak smutne stálo tu, jako by sa chystalo odprevadiť niekoho na ceste ku hrobu. Všetko Vetrikovo bassové napomínanie nemohlo «pisárskym dušiam» dodať ani za mak bojovného pohľadu.

Konečne, keď sa v bráne zjavil veliteľ Knappe, zakomandoval Vetrik «pozor» hlasom, ktorý by bol postačil celému pluku a oznámil kapitánovi, že je káder spolu.

Kapitán Knappe takto spolu videl svojich poddaných len raz do roka a preto si počínal slávnostne a dôstojne, pozerajúc vystrojenie svojich ľudí. Pre istotu aby zajtra všetko klapovalo, previedol prábu zajtrajšej parády. Predstavujúc generála zvolal vážne:

— Kto chce predniesť nejakú prosbu alebo ponosu nech vystúpi!

Vaňko vystúpil z radu ostatných «pisárskych duší», vypál telo a opakoval niekoľko raz prosbu, ktorú bude zajtra prednášať generálovi.

Kapitán Knappe bol spokojný. Mužstvo dobre vyzeralo, ich držanie tela ako pisárov bolo až prekvapujúce, vystrojenie a uniformy boli v poriadku, teda spokojne mohol očakávať zajtrajší deň.

Druhého dňa rano za najkrajšieho počasia vyrukoval pluk s hudbou na cvičebnište.

Jasné slnce s radosťou pozeralo sa v ligotajúcich sa orlíčkoch na čakovoch a jeho lúče, odrážajúce sa od vyleštených gombíkov, oslepovaly oči obecnstva, odprevádzajúceho pluk na cvičebnište.

Pozadku, jako posledné kývalo sa malé oddelenie kádru, týchto «pisárskych duší», vedené tučným, už teraz potom obliatym strážmajstrom Vetrikom.

O deviatej hodine prišiel generál. Plukovník oznámil počet mužstva a brigádnik obišiel okolo radov.

Generál, ktorý len teraz nedávno prevzal veliteľstvo brigády, bol tichým, prívetivým pánom, ktorý sa prvý raz chcel pluku zalichotiť a preto odbavil prehliadku rýchle, pochváliac kde sa čo dalo.

Ale jako každý generál, tak i on mal zvyky a počínal si pri prijímaní prosieb a ponôb inak, než jeho predchodca.

Ukázalo sa, že včerajšia Knappova próba pri kádre bola zbytočná. Brigádnik, chtiac ukázať záujem o svojich podriadených, šiel od stotiny ku stotine, spytoval sa veliteľov na pomery mužstva a dal vždy mužom prosiacim alebo ponosujúcim sa po jednom vystúpiť.

Tak sa dostal až ku káдру. Kývol veliteľovi Knappovi prívetive, začal sa spytovať o službe pri kádre a spýtal sa kapitána, odkedy už koná túto zodpovednú službu.

— Šestnásť rokov, pán generálmajór — oznámil Knappe pyšne.

Brigádnika dlhý čas, za ktorý kapitán knappe riadil osudy káдру, veľmi tešilo, bo spokojne zakýval hlavou a povedal kapitánovi, aby zavolať muža, ktorý chce dnes predniesť prosbu.

Knappe sa zarazil, už otváral ústa, aby vyhovel rozkazu generála, ale meno prosebníka ako by mu odrazu bolo z pamäti vypadlo. Mal ho na jazyku a nie, nedajbože ho vysloviť. Nezišlo mu na um. Stál pred svojimi «pisárskymi dušiami», opieral výmluvný pohľad na červenú, lísknúcu sa tvár Vaňkovu, jako keďby ho očami chcel vytiahnuť, ale Vaňko sa ani len nepohol a len sotva viditeľné trhanie sa okolo úst zdalo sa prezradzovať, že chápe nemé vyzvanie kapitána.

Generál, nerozumejúc toto otálanie, obrátil sa k svojmu sprievodu a prehodil niekoľko prívetivých slov.

Knappe sa potil, preklinal v duchu Vaňku i svoju pamäť a pozeral zovňajšok Vaňku, aby ho dostal z radu aspoň označením «ten plešivý», ktoré prímeno, oblahčujúc vždy svojej, mená fažko si zachovávaúcej pamäti, bol mu prisúdil.

Ale na Vaňkovom, parádnou uniformou zmenenom zovňajšku nenašiel nič zvláštneho, čo by ho upamätalo, bo čákov zakrýval vojakovu plešinu, ktorá kapitána v kancelárii tak rozčulovala.

Konečne tušiac, že nesmie ďalej váhať, vyrazil kapitán chrípľave zo stiesneného hrdia, opierajúc pri tom oči hrozbne i prosebne na Vaňku:

— Ten... ten kučeravý!

Ale hrúza, z radu vystúpil — nie Vaňko, ale jeho sused, malý pešiak Plavko, ktorý, jako sa kapitán pamätal, vôbec nemal v úmysle pri jarnej prehliadke o niečo prosiť alebo sa na niečo ponosovať.

Z neprijemnej situácie vyslobodil kapitána sám generál. Neobrátil sa, ako to iní robili, s otázkami na muža, ale pozrel do hárku, kde všetci prositelia boli

dľa oddelení zapísaní, zakýval niekoľkokrát hlavou a spýtal sa kapitána:

— Nuž, pán kapitán, ste s tým mužom spokojný?

Pravda že kapitán Knappe bol spokojný a vychválil Vaňku, ktorý sa tajne smial v rade, až do neba, napriek tomu, že ho v tejto chvíli z celej duše nenávidel.

Keď po prehliadke v kasárni zazrel kapitán Vaňkovú lesklú, vypotenu plešinu, ktorú v svojej tiesni mimovolne opatril bujnými kaderami, zlostne si odplul.

Veru by som si oddýchol, Vetrík — riekol strážmajstrovi dôverne — keby toho plešiveho o rok skôr pustili domov!

A tú plešivú «pisársku dušu» o rok skutočne skôr pustili domov!

CHYRNIK.

Birmovky v hlavnom meste. Najdôstojnejší pán knieža primas, arcibiskup ostrihomský, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján *Csernoch*, v hlavnom meste sviatosť birmovania osobne udeľuje v nasledujúce dni: 21. mája v Matiašovskom korunovačnom chráme v Budíne, 22. mája vo farskom kostole Tereziava, 23. mája vo farskom kostole vnútorného mesta, 24. mája v bazilike sv. Štefana v Leopoldove, 25. mája v kostole anglických mnišiek na Vacovskej ulici a vo farskom kostole Jozefovskom, 26. mája vo farskom kostole sv. Alžbety, 27. mája vo farskom kostole starobudinskom a 28. mája vo farskom kostole Francovho námestia.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v V. tohoročnom obežníku svojom cirkevnom oznamuje udeľovanie sviatosť birmovania v troch dekanátskych okresoch; podáva nariadenie ministerstva výučby, dľa ktorého učiteľov ku vojenskej službe povolaných zastupovať môžu učitelia na odpočinku sa nachodiaci. Minulý týždeň osvietený pán biskup odcestoval do Budapešte, kde účasť bral v zasadnutiach viacerých katolíckych spolkov a za tým ku návšteve svojej rodiny na viacej dní odcestoval do Ipolyságu. — Ludvík konrády kanonik a mestský farár, v záležitosti zavedenia lepšieho poriadku pri obchode Božieho Tela a preloženia sochy Panny Marie na sodpovednejšie miesto, zadal prosbu na mestskú radu. Kruh sv. Imricha 26. apríle usporiadal veľkú slávnosť na počtu pamiatky kniežata Franca Rákócziho II., ktorého neslušným spôsobom napadol viedeňský nedouk menom Szegfü (Rozmarin). Spolok Alžbety, žiakov tunajšieho gymnázia praemonštratských kňazov 26. apríla zariadil shromaždenie, v ktorom o záhubnom užívaní liehových nápojov veľavýznamnú prednášku držal Albert Soós, žiak VIII. triedy. Osvietený pán biskup za organistu učiteľa do obce Nagysebb vymenoval Ondreja Beszter.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Na tunajšej chýrnej kalvárii 2. a 3. mája akožto v pamätne dni nalezania

sv. Kríža odbavovali veľký odpust, na ktorom súčasťnil sa národ z okolitých 5 stolíc. Ku sv. sviatosťam pristúpilo do 3 tisíc veriacich. Slávnostnú kázeň držal Jozef Vaskó vicedekan a farár zo Zborova. V mesiaci máji aj v šarišskej stolici vydržiavajú volebné zkúšky, ktoré dľa nového volebného zákona zložiť majú tí občania, ktorí vysvedčením nemôžu dokázať, že úspešne odbavili IV. alebo VI. triedu elementárnej ľudovej školy. Túto zkúšku nech nikto nezamešká, kto pri budúcich poslancekých voľbách chce mať volebné právo. Notár z Lófalu na domoveň tunajších slepých sossiebral v obciach: Lófalu 4, Palonca 5'60, Sárosszentimre 27 a Kapi 12 korún. — *Bardíjov*: Tunajšie štátne gymnázium pre nedostatok žiakov nesodpovedá požiadavkám a preto mesto ministra výučby strojí sa prosit aby miesto gymnázia utvoril občiansku a vyššiu obchodnú školu. — Za správcu tunajších kúpeľov vyvolený bol Ludvik László. Jozef Dobránszky tunajší katecheta vymenovaný je za vojenského kaplána honvédov. Michal Pomekaes štátny učiteľ včelárstva minulé dni vo viacerých šarišských obciach držal prednášky o pestovaní včiel.

Chyry zo Spiša. Kézmarský katolícky čítací kruh 13. apríla sriadil veľmi vydarený zábavný večierok s ochotníckym predstavením. Riaditeľom bol kaplán Michal Sztankó. — Batizovský farár Edmund Schürger prijatý je za vonkajšieho člena klubu kresťanskej ľudovej strany. — Stoličný výborník Jozef Chladek, podsprávca levočskej katolíckej priemyselnej banky apelloval proti stoličnému uzavretiu ohľadom penziovania Kolomana Gundelfingera, predsedu sirotského súdu. — V Torisku 25. apríla za stoličného výborníka vyvolili okresného notára Jána Felbera a v Tribšu Arpáda Kéglu správcu javorinského pántstva i Antona Kubaszáka dekana-farára jurgovského. — Na podolinskú železničnú stanicu tejto jary prišlo 100 vagónov objednaných zemiakov k sadeniu. — V Chrasti 24. apríla pretrhnutie oblakov spôsobilo značnú škodu.

Smutné šťastie chovanice. V Trnave (Nagyszombat) — ako odtiaľ sdeľujú — sa teraz takmer nehovorí o inom, ako o šťastí Gabrielly Molnár, ktoré ju stihlo tak nečakane, že nešťastná deva zblaznela od veľkej radosti. Gabriellu Molnár, ktorej rodičia zavčasu zomreli, jedna tamojšia bezdetná rodina prijala za svoju a vychovala. Medzitým pani zomrela a deva od toho času vo dne v noci starostlivo opatrovala svojho vychovávateľa, ktorý už dávnejšie bol chorý. Nedávno istý mladík pýtal si devu za ženu, ale ona, ponevác pytač bol veľmi chudobný a jej vychovávateľ často spomínal pred ňou, že celý svoj majetok poručí na dobročinné ciele, z druhej strany ale preto, že starého pána nechcela nechať bez opatery, pytačovi dala košík. Starý pán pred pár dňami zomrel a keď ho pochovávali, verejný notár poslal pre devu a dal jej na vedomie, že jej vychovávateľ poručil 130.000 korún. Deva na takýto nečakaný chýr začala plakať, potom ju pochytily krče, začala sa smiať, potom sa zas pustila do

plaču a zavolaný lekár ustálil, že deva zošalela od veľkej radosti. Hneď ju doviezli do Budapešti, kde ju umiestnili v sanatóriume.

Kríž biskupa. Z Triestu oznamujú: Keď triestský biskup Cartin posledne cestoval do Rima, medzi Anconou a Rímom ukradli mu tašku, v ktorej mal biskupský prsteň, kríž a náhrdelnú refaz. Keď sa biskup ustanovil na výsluchu u pápeža, sv. otec už vedel o veci a žartovne takto riekol biskupovi:

— Vy by ste mal vedieť, že biskup musí sa ustanoviť na výsluchu s krížom a refazou.

Po týchto slovách zavesil biskupovi na hrdlo utešený drahokamami vykladaný kríž a náhrdelnú refaz a dal mu utešenými diamantmi vykladaný biskupský prsteň.

Zkaza obcí. V obci Zboró (st. šarišská) v nedeľu 26. apríla pustošil oheň a veľká časť dediny s Rákócziho kostolom a Rákóczovským kaštieľom zhorela. Oheň vypukol v páleníci bratov Schwartzovcov a za prudkého južného vetra o pár minút celé rady ulíc stály v plameňoch tak, že o 10 minút po vypuknutí ohňa horelo už 80 domov s pobočnými budovami. O ohni upovedomili bardíjovských hasičov, ktorým sa po dlhý unavnej práci podarilo udusiť oheň. Škoda je nesmierná. V chýrečnom Rákóczovskom kaštieli zhorel i archív a zvon z Rákócziho veže spadol na zem a roztopil sa. — V obci *Végardó* pri Sárospataku v pondelok 27. apríla zhorelo 38 domov a početné budovy. Z podpalačstva upodozrievajú jedného tesára, ktorého žandári zatkli. — V obci *Timorháza* (st. trenčianska) 23. apríla zhorelo 6 domov, mnoho krmu, jedna jalovica, jedno teľa, 4 ošípané a veľa sliepok. Niektorí občania zachránili si len životy a to, čo mali na sebe. Assekurované bolo málo, škoda je veľká. Pri hasení vyznačili sa hasičia bánlužánski.

Budapeštienský Katolícky Delnícky Kruh dňa 17. mája usporiada púť na milostné miesto Mária Remete. V nedeľu ráno o šiestej hodine v Jozefovskom farskom chráme bude sv. omša za pútnikov a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene Božom na milostné miesto Mária Bemete. Na milostnom mieste bude sv. omša so slovenským spevom za pútnikov, taktiež aj slovenská kázeň. Popoludni o 2. hod. začnú sa modliť sv. Ruženec a spievať litánie k úcte blahosl. Panny Marie. Po skončení služieb božích vrátia sa pútnici nazpät do Budapešti a dorazia večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu súčasťnite sa v čim valnejšom počte na slávnosti Marianskej. V prípade nepriaznivého počasia slávnosť odbývať sa bude v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný velebný pán dr. Pavel Žiška. Riaditelia púte zo Správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu: Ján Krajčí, Georg Direr, spevák Vincenc Junec.

Hospodár len vtedy môže mať veľkú radosť, keď zožatú hojnú úrodu vymlátí môže motorovou mlatiackou, pochádzajúcou z motorovej dielne Ludvika Kállaiho. Presná adresa: *Ludvika Kállaiho* motorová dielňa, *Budapest, VI., Gyár-utca číslo 28.*

Horný Sileš (nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Prítomne podávam živý obraz z nášho milého Slovenska, jestli to za dobré uznáte, uverejnite ho na poučenie aj cteným čitateľom nášho Kresťana.

U nás na Hornom Sileši urbárski gazdovia majú dom, ktorý pre krčmu a sklep postavili a árendovali ho tunajší žid. Po 14-ročnom «gšeftovaní» tak sa zmochol, že v dedine kúpil sedliacky dom — jeden jediný to na predaj — do ktorého z nášho urbárskeho domu preniesol aj krčmu. Uznáme, boli sme neobozretní, keď on tento dom kupoval. Peniaze boli, mohli sme dom kúpiť, árendášovi s tým cestu zastaviť, árendu mu vypovedať, utvoril si spolok, licenciu na vlastnom dome zachrániť — a novokúpený dom tiež by bol svoje úroky donášal. Lež kúpu sme zameškali a to je príčina našej terajšej biedy. Dnes už árendáš — bárs ešte dovčul bez dovolenia — veselo «merá» vo vlastnom dome a náš dom je bez licencie; ešte do nedávna stál bez osohu, prázdny, opustený, jako trenčiansky zámek... len čo kuvik na ňom zakuvikal: Naša vína, naša najväčšia vína!...

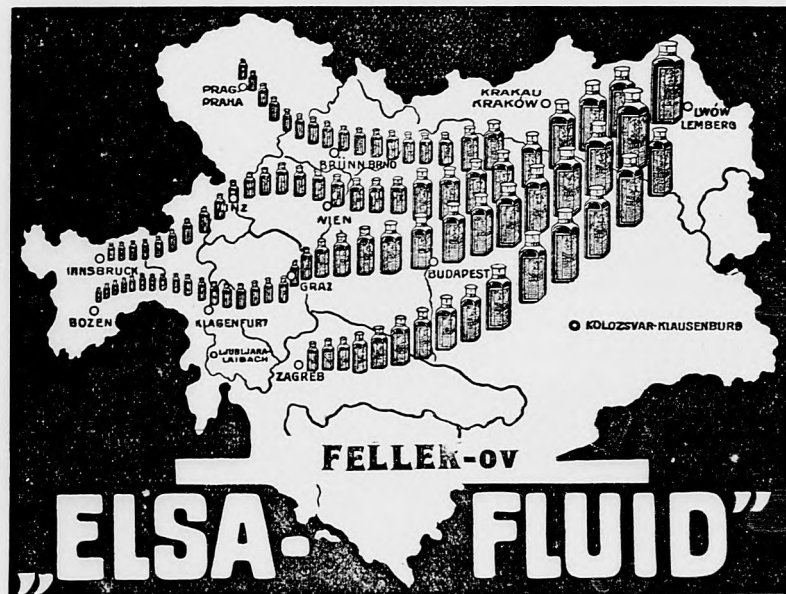
Poneváž jedinú licenciu Horného Sileša dovčul ani žid nemá, ani my ju nemáme, zadali sme prosbu na finančnú direkciiu, aby tá licencia aj na ďalej ponechaná bola na našom dome, aby ju nepreniesli na židov dom. Odvolávajú sa na zákon, prosbu sme na-

sledujúcimi príčinami odôvodňovali: my dľa 12. §. XXV. zák. čl. r. 1899. zabezpečenú máme prednosť, bo my jako urbárnici jako spolok mienime v obchode pokračovať, že máme miestnosť sodpovednú požiadavkám obchodným, zdravotníckym a bezpečnosti skrz oheň, že v našom dome sa už 14 rokov krčmánilo — oproti tomu, že árendáš žiada licenciu na miestnosti zcela nesodpovedné a ležia blízko kat. školy, ďalej že zpáchal veľký priestupok proti finančnému zákonu, bo už pol roka merá bez dovolenia. Pre tento priestupok ale dľa zákona hneď by mal zavreť krčmu a malo by sa mu raz na vždy odobrať právo na licenciu. A predsa nechcú uznať našu prednosť a árendášové opovážlivé páchanie priestupkov nevidia. Spravodlivosti sa dovoliť nemôžeme! Prečo? Príčina toho je jednoduchá: Hornosilešania sú ľudáci. V Nových Zámkoch jeden vyšší pán do očí nám povedal, že len tak dostaneme licenciu, keď v najbližšiu voľbu hlasovať budeme na liberála pracovnej strany.

Nuž čo? Buďme liberálmi?! Voľby sa už blížia! Včul nám nasľubujú aj čerta jazerného, len aby nás zaviedli a oklamali, Nuž a pre tento falešný, huncút-sky sľub my, celá obec, zpáchat máme judášsku zradu? My, ktorí sme dovčul jako príklad stáli našim krajanom ľudákom, jako neohrození, oduševnení ľudáci — my máme včul pre jednu neistú krčmu odhodit svoje presvedčenie, máme potuť a zanechať našu čistú

MNOHO MILLIONOV

Ľudí obýva našu peknú monarchiu a mnohí z nich upotrebovávajú

Veľký zdar, ktorý si tento prostriedok zaslúženým spôsobom vydobyl, vysvetľuje, že prichodia do obchodu napodobeniny (a kedy-vtedy aj «zdarma» sa ponúkajú, potom ale veľmi drahá sa rátajú.) Len táto okolnosť nás pobáda ku tomu, aby sme ku ochrane čitateľov pred napodobeninami na vyššom obrázku znázornili, ako vyzerajú fľaše a ochranná známka pravého Feller-ovho «Elsa-fluidu».

Nedeje sa toto cieľom reklamy, lebo na dotazy lekári potvrdzujú, tisíce poďakovacích listov dokazuje, ako utišuje bolesti, posilňuje svaly a žily, občerstvuje, všelijaké reumatické prechladnutím, prievanom alebo vlhkosťou pritiahnuté stavy lieči. S výtečným výsledkom upotrebuje sa aj pri rozličných neduhoch, ako je náteha, boľenie hlavy, zubov a údov. Nedostížiteľný je jeho liečivý účinok aj pri lámke, aj pri zastaralých neduhoch, trhani v údoch, vytknutiach, influenci, úsade, ochromeniach, slabosti zraku, migráne a pri mnohých tu ani nespomenutých nemociah. Jeden pokus není drahý, 12 skleníc franko 5 korún.

Máme dobrý apetít, zdravý žalúdok, žiadny zlý pocit, zato ale Feller-ove prečisťujúce rebarborové «Elsa-pilule», ktoré aj zapečenie a neriady trávení, kŕče, záhu, tlak v žalúdku, napínanie ku vracaniu, kyslé ryhanie, zdutie atd. odstraňujú, lekári odporučané a laené sú. 6 škatuliek franko 4 koruny. Obidva domáce prostriedky pravé dostať jedine u lekárni E. V. Feller, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská stolica).

sňahobielu zástavu, pod ktorou sme vždy čestne, zmužile bojovali za cirkev a za právo ľudu? Nie a nikdy! Nuž a naposledy: jaký «osoh» by nám doniesla naša judáaska zrada? Mimo haňby pred ľudmi a mimo hryzenia svedomia ušlo by sa z «osohu» najlepšiemu gazdovi ročite asi 5—6 zlatých — tolká to summa, za ktorú ani poriadne prasa od cecka nekúpi. Nuž a za to by sme mali svoje duše z roka na rok predávať? Nie, za žiadnu cenu, ani za sto krčiem to neurobíme, seba po jarmokoch na spôsob lichvy vláčiť nebudeme, svojej zástavy, svojho presvedčenia nepustíme!!

Keď sme sa pripojili k ľudovej strane, boli sme si toho hneď istí, že pre svoje presvedčenie mnoho musíme trpeť, že nám počnúc od posledného pisára všetko bude úklady robiť proti nášmu záujmu, či z pomsty či z pokušenia. A včul hneď prvý nátlak by nás zlomil, prvé pokušenie by nás zviadlo? Dajme teda pozor, aby nás včul dar nesviedol a hrozba nesklonila. Budme chlapi na mieste. Zapamätajte si: ľudák sa v boji nestrachuje, nejajká; ľudák sa v boji nejedná, ľudák nehľadá pohodlie, ľudák sa vie obetovať! V boji nech nás oduševňuje aj podlosť našich protivníkov. Pre svoj zisk hotoví sú zapredať otca, mater, svoj rod, svoj ľud, svoju krv, svoju statočnosť, presvedčenie, svedomie, vieru, dušu, Krista Pána; trojicou ich je: bachor, gágor a vačok: heslo, dľa ktorého bojujú, je to zákernícke: dušu alebo peniaze! Jak nedáš dušu, ztrpčia ti život, jak chceš žiť, daj dušu... Nuž a týmto mali by sme byť podobní, k takým by sme sa mali pripojiť?!

Z nášho prípadu viď, milý čitateľu, prečo sa v Uhorsku zmáhajú istí krčmári. V našej obci taký krčmár merá už pol roka bez licencie. Patriční to nevidia. Len probuj z nečistej nádoby merať, nezavri večer punkt o 10 ej svoju krčmu, nuž namerajú ti takej spravodlivosti, že môžeš ist žobrať. Príde taký privandrovaný, vojakom nebol, porciu spravodlivo neplatí, ustavičné srážky má s trestným zákonom — a pýta krčmu: hneď ju má, a či má licenciu a či nie, «merá» a merá kde chce, kedy chce, jako chce, čo chce. Ty pýtaj licenciu! Nič ti neosoží, že si bol pri vojsku bárs aj kaprálom; nič, že spravodlivo snášaš ťarchy krajinské, nič že beztrestne žiješ, nič že si prisahal kráľovi vernosť a že si hotový za vlast krv svoju vyliat — môžeš nohy po kolena si zodrať, licencie sa nedojdeš! Prečo? Bo tí dovandrovaní konajú veľkú službu vláde: ľud nás usmrcujú pálenkou, sožierajú ho úzerou, kynozia ho telesne, znemravňujú duševne, nuž a s ožobráčeným, so znemraveným ľudom ľahko si dá radu vláda liberálna. Túto katovskú «prácu» vláda tak odpláca tým dovandrovaným, že im vo všetkom ľahodí. A ešte hovoria, že sú to ľudia pre krajinu potrební, vzácní, bo oni sa rozumia kupectvu, bez nich by u nás vraj nebolo žiadneho kupectva, ponač kresťan sa tomu nerozumie, za tým sa nechápe! Ba červika! Dajte kresťanovi možnosť žiť, nehatte ho v

podujímaní a uvidíte, že na lepších nohách bude stáť naše obchovníctvo!

V našom urbárskom dome máme od pár týždňov kresťanského kupca. Silešania, svoj k svojmu! Dosť ste sa už ponapchávali cudzích, podporujte včul svoju krv! Učte sa od tých dovandrovaných, jako oni podporujú svojich, Vlastný váš záujem to žiada, Keď svojho nebudete podporovať, jemu sa neoplatí árendu platiť a dom ostane vám zas prázdny. A o «miere» tých dovandrovaných ste nepočuli? Dajú lacnejšie ale na váhe vás ošudia. A keď je taký vzácny kupec prinútený lacnejšie tovar dávať, komu to možno ďakovať? Zaiste tomu kresťanovi, ktorý konkurruje s tým dovandrovaným. Keby toho kresťanského sklepara nebolo, myslíte že by on znížil cenu? Nikdy. Hľadte teda, aby bol náš sklepník dobrým konkurentom!

Ešte trčí jedna otázka: čo teda bude s našou licenciou? Dľa mojej mienky tomu je už odzvonené? Načím takto urobíť. Na základe 12. §. XXV. zák. čl. z roku 1899. nech *obecný* výbor uzavre, že žiada v obci o jednu licenciu viac, bo však má obec už hodne vyše 500 obyvateľov. Obecný protokol nech sa pošle s prosbou na finančnú direkciju. Apelluje sa na ministra vnútra (Belügyminister). Jestli obec dostane tú druhú licenciu, vlastne jak počet licencií v obci zvýšený bude na 2, tú druhú licenciu budú žiadať urbárnici na svoj dom. Jak sa počet veľkých licencií nezvýši, nech urbárnici pýtajú malú licenciu, aj s tým dosiahneme svoj cieľ — len svoj k svojmu!

Krajani, ľudáci, poučte sa!

Vladimir.

Sielnica (lipt. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Kresťane.

Katolík je nás tu okolo poldruha sta. Nažívame si v tichosti a prospešne. No, zišlo by sa i lepšie. Keď sa tak sejdeme dvaja, traja, vyprávame si o tých našich krajinských katolíckych pohyboch, Medzi iným o Kat. Ľud. Jednote a o jej assekurácii. Dobře by bolo, keby náš pán učiteľ Sajták chcel byť našim vodcom a prevzal assekuračnú agentúru Kat. Ľud. Jednoty. Veď sa nemá čoho a koho báť. Tú čo má. nech odhodí a nech prevezme našu kat. ľudovú, budeme mu za to povďační. Nebude slabá naša láska a dôvera k nemu. Lebo darmo, svoj len k svojmu má dôveru a my si to vysoko vážime, keď i medzi našim ľudom vzmáha sa zaujatosť za Katolícku Ľudovú Jednotu, ktorej assekurácia mohla by úspešne účinkovať a čím viac údov mať.

Od vody.

Zlatou baňou je pre každého hospodára chov dobytky, keď svoj dobytok správne kŕmi. Aby dobytok mnoho žrať a všetko ľahko, rýchle a úplne stráviť mohol, musí sa do krmu pridávať Fellerov od dávna vyzkúsený «Elsa» výživný prach pre dobytok. Po ňom krmný dobytok rýchle príberá na váhe, kravy dávajú v hoj-

nosti dobré mlieko, sliepky dobre nesú aj v zime, koňe sú zdravé a vytrvalé a je najlepším prostriedkom proti chorobám a moru. Tisíce hospodárov ho od rokov upotrebuje s dobrým výsledkom. Máme sa chrániť bezcenných prachov, ktoré nám vandrovní predavači ponúkajú a objednávať priamo od lekárnik E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. 18. (Záhrebská stolica) 5 balíkov za K 5.—. Súčasne sa môže aj osvedčený «Elsa» prach proti hmyzu objednať a síce 1 škatuľu príbalene za 1 korunu.

Odkazy redakcie.

F. K. K. Čo vystalo príde budúce. — J. S. N. S takými ľuďmi nepúšťame sa do polemie. — M. M., B. O. A. Predplatok v poriadku.

Dieta starosti

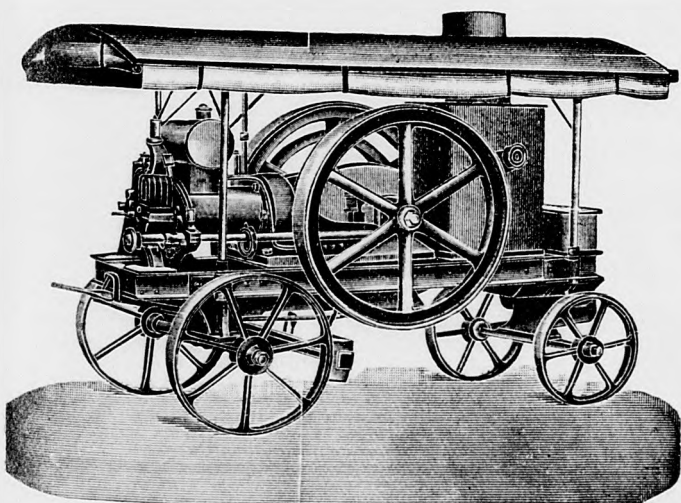
vždy sa najde a výchova malého dieťaťa vždy najväčšiu starosť zapríčiňuje matke. U dieťaťa najčastejšie predchádza zlé trávenie, pred ktorým dieťa najviac treba chrániť, čo stať sa môže len s odpočívajúcim pokrmom. Ku tomuto ale upotrebiť treba len taký spoľahlivý, dôvery hodný, v tisícoch rodín s najväčším úspechom upotrebený potravný článok, ako je Nestlé-ho múka pre deti. Jednu dávku na príjmu a poučnú knižičku o chôve a opatere detí zasiela zdarma obvod Henrik Nestlé Viedeň, I., Biberstrasse 26. D.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 6. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 26.30—26.70
» stolnobelohradská,	« 25.65—26.75
» peštianska,	« 25.75—26.80
« banátska,	« 25.45—26.70
Raž prvotriedna	« 20.40—20.85
« druhotriedna	« 20.00—20.30
Jačmeň prvotriedny	« 14.45—15.00

Ovos prvotriedny	kor. 16.10—16.90
« druhotriedny	« 15.70—16.00
Kukurica	« 13.60—13.80
Otruby drobné	kor. 10.70—11.10
« hrubé	« 11.10—11.40

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	20.80	20.50	20.10	19.50	19.10	18.50	18.10

č.	7	7½	8
K.	17.40	16.20	7.80

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Brach lúpaný	kor. 42.00—51.00
Brach nelúpaný, čistý	« 31.00—36.00
Rasca (kmín)	« 78.00—81.00
Fazula strakavá	« 20.00—20.50
Fazula veľká biela	« 23.50—24.50
Šošovica čistá	« 40.00—76.00
Mak	« 72.00—75.00
Konopné semä	« 26.00—26.5
Zemiaky (hornouhorské) ruzové	kor. 4.70—4.90
« « žlté	« 5.70—5.90
Zemiaky (hornouhorské) biele	« 4.20—4.30
Datelinové semä červená datelina	« 185.00—200.00
« lucerna	« 120.00—170.00

Tým, ktorí sa cheu učiť nemeckú reč, najlepšie zodpovie kniha:

„Za týždeň po nemecky bez učiteľa“

Cena s poštou 90 halierov; tá istá kniha po maďarsky s poštou 90 hal. Vydáva Julius Kustra, knihkupec v Košicach (Kassa).

Friedrich Karol Hagenauer

kostolných obrazov maliar na skle.

Budapest, VIII., Gólya-u. 44. sz.

Stará spoľahlivá katolícka firma! — Ochoťne poslúži s cennými rozvrhmi!

Stroje pre hospodárstvo

parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky, mláťačky, fukáry atď. dodá vám najlepšie a najdokonalejšie za miernu cenu, našská kresťanská firma:

F. Haša

továreň strojov hospodárskych k. sp.

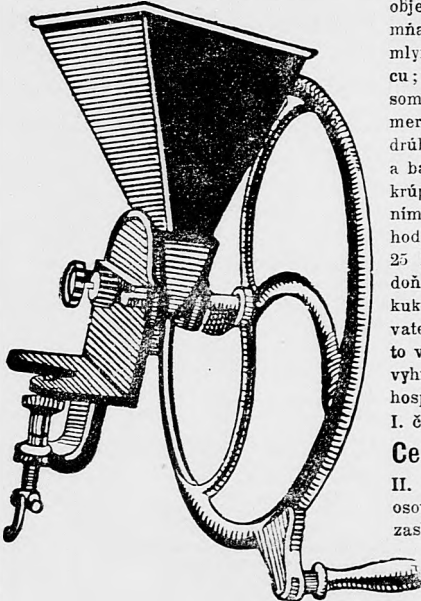
Trnava (Nagyszombat)

Známo je vôbec
že len
Ludvika Kállai-ho
motorfabrika
Budapest, VI., Gyár-utca 28,
pri úplnej záruke líruje najchýrnejšie motor-
mlátiace stroje. Po celej krajine poctvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.

Prv než vyliahnú sa vám kurence,
(1) **húsky, kačičky,**

objednajte si skrze
mňa privilegovaný
mlynok na kukuri-
cu; týmto mlynkom
somleť možno po-
merne ku vývinu
drúbeže najfajnejšie
a bárs akej veľkosti
krúpy. Lahko sa s
ním narába. — Cez
hodinu somele asi
25 kgr. Na raz sa
doň smestia 4 litre
kukurice. Dochová-
vateľom drúbeže je
to v domácnosti ne-
vyhnutne potrebný
hospodársky stroj.
I. čísla s krútidlom
Cena 18 korún,
II. čísla s gulatou
osou 30 korún so
zaslaním. : :
K objednaníu
s poštovou
dobierkou u

HANNS KONRAD budapeštianskej
osady,
Budapest, 41—280. Rákóczi-út 24. N. K.
Pri objednaní treba zaslať predplatok 10 K. Kto odvoláva sa na
tieto noviny, zdarma dostane cenník s 5000 vyobrazeniami.

Najlepšia kosa na svete je ručená oceľová KOSA KONRADA.
Každý kus vyniká znamenitým rezom, pružnosťou, jakosťou čistej ocele. Zodpovedá sa za každý
kus. Nie sa nestavá na kocku. Co nezodpovie, nazpät sa prijme. V r. 1913. ani 1 kus sa ne-
vrátil. Všetky kosity byly podarené; mnoho poďakovaní sme dostali. Stane-li
sa objednanie s týmto oznamom, príloží sa ku každej kose patent. karika
a klúč zdarma. Pri objednaní 10 kusov 1 kosa zdarma. Pri 25 kusoch 1 nikl. Roskopf-hodinky,
za ktoré sa ručí 3 roky. — Aj sberatelia to dostanú. — Cena ručenej kosity je nasledujúca:

70	75	80	85	90	95	100	105	110	cm.
2.—	2.10	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	3.—	3.20	kor.

O-ľa 25, 35, 40 hal. —
Kladivko a nákovka 1 K
70 hal. — Čistá oceľ.
Môže sa objednať s dobierkou u **HANNS KONRADA** na sklade budapeštianskom.
Budapest, 41—280., Rákóczi-út 24. N. K. Hlavný cenník s 5000 vzorkami zdarma. (3)

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K, lepšie
12 korún. Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snáh
mäkké jak pá-
per, drapané 80,
86, 42 K. — **Metove posteľe.**
A červeného cinovatu 1 dobre
naplnená perin aa'eho 1 zpodná
perina 130 cm. dlhá 118 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—,
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 68 cm. široká K 3.—,
8.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vole.
Trojdílovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.— lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovolené sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsej, Lobes
134. pri Pilsen (Cechy).

**Najlepší český prameň
k objednaníu.**

Lacné perie na postel
1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma pelbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
veľmi fajne, ako snáh biele,
drapané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K; biele ľanové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K.
Pri oblednaní 5 kg. franko.
Hotové posteľe
z hustej tkaniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
veľmi tvrdím mäkým perím
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 8 K, 8 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 18 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5.20 K, 5.70 K.
Spodné periny z pevného
vražkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s poštovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
oávrat peňazi obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)
Sklad: Budapest, IV. Ferenc
József-rakpart 21.

S vyznačením päťkostolskej, kaločskej a miškoleskej výstavy.
Ružence zhotovujúci domový priemysel Kalocsa
Trvanlivé a krásne sväté ružence v neobčajne bohatom výbere.
Škapulia e nahradujúce zlate, strieborné a aluminium medailony;
obrázky krížiky atď. atď. Lourdesská voda v pôvodných fľaškách.
Počas sv. misii milostné predmety aj ku priekupe dávajú za
prajných podmienok. — Cenník zdarma. — Adressa:
FRANC TANTOS, KALOCSA.
Čistý dôchodok obracia sa ku cieľom cirkevným.

Opravdový holičský stroj
k strihaniu vlasov

s pevnou strunou, pôvod-
ný solingenský fabrikát
k regulovaníu na 3, 7 a
10 mm. výšky s dvomi
hrebenkami a s nahrad-
nou strunou. — Cena I.
čísia 5 K. II. čísla 5.50
K. Ku stroju II. čísla
zdarma dam Solingen
britvu k samoholeníu,
Objednaníu prímá (8)

jestli objednaníu ku mne pošle spolu s týmto ohlasom.
Hanns Konrád
veľkého tovaru obchod
Budapest, 41/280., Rákóczi-ut 24. N. K.
Obrázkový hlavný cenník s 5000 vyobrazením zdarma.

„TOKIO“
KYNOŽENIE OTLAKOV
so zázračným úspechom
dávka 60 halierov. Dorába
Anton Tömöry, Cegléd.
K dostaniu v každej lepšej
lekárni Istotné vyliečenie.

Ľadislav Germán
ústav umeleckých kostol-
ných tovarov, **VIEDEN VII.,**
Mariahilferstrasse 96.
Jediný chýrny obvod uhorský
vo Viedni.
Ku zariadeníu kostolov a kapl-
niiek v bohatom výbere a pri
najvýhodnejších cenách odpo-
ručám nasledujúce predmety:
omšové rúcha, pluviále, ornáty,
baldachýny, zástavy, um. čipky,
hodobné látky, kalichy zvlášť-
ného dórubu, ciboria, monštran-
cie, lampy večného svetla, sviet-
niky, kadidlá, atď. Sochy svä-
tých, obrazy krížovej cesty. —
Jedným slovom všetky predmety
k zariadeníu kostolov. — Uznana
spoľahlivosť. Presná a solidná
výsluha.
Najnovší obrázkový cenník, na
žiadosť rozpočít a hotová zá-
sielka vzoriek.

**Umelecký ústav ko-
stolného zariadenia.**
Vlastné dóruby! **Karol Prin-
ner**, majiteľ knieža-primaciál-
nych dvor. zasielajúcich obvod-
ov: Brix a Anders, Zambach a
Müller Budapest IV., Váci-u. 61.
Viedeň IX., Maximilianplatz 3.
Umelecký ústav kostolného za-
riadenia: Omšové rúcha, plu-
viále, baldachýny, úplné ornáty,
kostolná bielezeň, alby, kamže,
atď. Strieborný tovar kostolného
náradia v jednoduchom a v naj-
skvostnejšom vyhotovení, sviet-
niky, kalichy, ciboria, pastorále,
kríže, kadidlá. Kostolné a spol-
kové zástavy, čipky a vyšivania
umeleckého vystrojenia.

„Jágerská voda“
(žalúdkove kvapky).
Shotovujú v lekárni milosrdných bratov v Jágrí (Eger).
Tento výtečný liek už viac ako od 100 rokov po všet-
kých stranách Uhorska a zahraničia so zvláštnym úspe-
chom upotrebuje pri vnútorných neduhoch, aké sú: *nechtík
k jedeníu, krče v žalúdku, závrat, kolika, mdloba,
zimnica a krče zapríčinené vetrami atď.* — Zovnútorne
ale proti *rheume, pakostnici, hlavybolu* a bolesti na akej-
koľvek čiastke tela s úspechom potrebujú sa ku potieraniu.
Ponevác „Jágerská voda“ následkom mimoriadnej zvlášť-
nosti jej veľmi je rozšírená, preto ju často padelajú, z tej
príčiny dávame **Granát Jablkom** ozdobeným olo-
pozor na pôvod- **Granát Jablkom** venným kupakom
nú modrú fľašku **zavorenú.**

Na základe r. 1905. pod číslom 7075/IV. vydaného
nariadenia ministerstva vnútra „Jágersku Vodu“
shotovovať slobodno jedine v jágerskej lekárni Mílo-
srdných bratov a len ztad. dovol. je do obchodu ju uvádzať.
Malá fľaška 50 h., stredná fľaška K 1.50,
veľká fl. K 3.— 12 malých fľašiek K 5.—
12 stredných fľašiek K 15.— 12 veľkých
fľašiek K 28.— 6 veľkých fľašiek K 15.—
K objednaníu v lekárni Mílosrdných bratov
v Jágrí (Eger). Jágerská voda k dostaniu je
vovšetkých lekárniach a drogeriach Uhorska.
Ochr. známka.